

УДК 657.3:658.15

Ю. Г. Баранова,
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 071
"Облік і оподаткування", Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки"
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-5980-4529>

DOI: 10.32702/2306-6792.2024.24.152

ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ У КОНТЕКСТІ ЗАДОВОЛЕННЯ ІНТЕРЕСІВ СТЕЙКГОЛДЕРІВ: СТРУКТУРА ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Yu. Baranova,
Postgraduate student, NSC "Institute of Agrarian Economics"

INTEGRATED REPORTING OF AGRICULTURAL ENTERPRISES IN THE CONTEXT OF MEETING THE INTERESTS OF STAKEHOLDERS: STRUCTURE AND DEVELOPMENT PROSPECTS

Інтегрована звітність аграрних підприємств є сучасним інструментом управління, який дозволяє гармонійно поєднувати економічні, екологічні та соціальні аспекти діяльності для задоволення інтересів стейкголдерів, забезпечуючи комплексний зв'язок між фінансовою та нефінансовою інформацією з метою досягнення довгострокової стійкості з одночасним збереженням та оптимальним використанням наявних капіталів. Статтю присвячено обґрунтуванню призначення, будови, структури та перспектив розвитку інтегрованої звітності аграрних підприємств як складової задоволення інформаційних запитів, очікувань та інтересів стейкголдерів. Обґрунтовано галузеву специфіку аграрного бізнесу та його капіталів як базис формування інтегрованої звітності. Охарактеризовано очікування ключових стейкголдерів, що мають враховуватися під час підготовки інтегрованої звітності аграрних підприємств. Визначено основні складові та запропоновано ключові показники інтегрованих звітів аграрних підприємств. Вказано на основні проблемні аспекти у процесі формування інтегрованої звітності в аграрному секторі, а також запропоновано перспективні напрями їх вирішення.

Integrated reporting of agrarian enterprises is a modern management tool that allows to harmoniously combine economic, environmental and social aspects of activity to meet the interests of stakeholders, providing a comprehensive link between financial and non-financial information in order to achieve long-term sustainability with simultaneous preservation and optimal use of available capital. The article is devoted to substantiation of the purpose, structure, structure and prospects of development of integrated reporting of agricultural enterprises as a component of satisfaction of information requests, expectations and interests of stakeholders. The sectoral specificity of agrarian business and its capital as a basis for the formation of integrated reporting is substantiated. The expectations of key stakeholders, which should be taken into account when preparing integrated reporting of agricultural enterprises, are characterised. The main components and key indicators of the integrated reports of agricultural enterprises are defined. It is emphasised that today the introduction of integrated reporting of agricultural enterprises is typical only for large agricultural holdings and entities of public interest. The main problematic aspects in the process of forming integrated reporting in the agricultural sector are indicated, including the lack of unified standards for integrated reporting; imperfection of the existing methodological framework; formality and insufficient integration into management; relatively high cost of implementation; risk of 'green camouflage'; insufficient level of stakeholder interest; low level of data quality, etc. It is determined that the formation of integrated reporting indicators should be based on the transformation of existing

accounting policies and tools for accounting and analytical support of management processes, mainly focused on the preservation and optimal use of available capital and achievement of sustainable development goals. It is proved that the main direction of development of integrated reporting of agricultural enterprises in Ukraine is legislative regulation and methodological support of its formation with an increasing number of subjects.

Ключові слова: інтегрована звітність, аграрні підприємства, стейкхолдери, бухгалтерський облік, сталий розвиток, управління, звітність підприємств.

Key words: integrated reporting, agricultural enterprises, stakeholders, accounting, sustainable development, management, enterprise reporting.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасному динамічному світі зростають інтереси стейкхолдерів та різних верств суспільства щодо впливу бізнесу на довкілля, соціум та здатність створювати довгострокову вартість. Внаслідок цього посилюється тенденція щодо формування інтегрованого мислення та посилення якості корпоративної звітності, яка базується на інтегрованому підході. Інтегроване мислення цілісно розглядає ресурси та стосунки, які використовує або на які впливає підприємство, а також залежності та компроміси між ними під час створення цінності, допомагаючи таким чином подолати внутрішні розбіжності [1].

Через свою галузеву специфіку та просторове розміщення аграрне виробництво безпосередньо пов'язане із впливом на довкілля та місцеві сільські громади, що безпосередньо актуалізує впровадження політик сталого розвитку, які в свою чергу, набувають важливості у процесі євроінтеграції України. Тому саме інтегрована звітність забезпечить якісне представлення аграрного бізнесу, забезпечують комплексний зв'язок між фінансовою та нефінансовою інформацією, об'єднуючи та систематизуючи показників, спрямованих на сталий розвиток та досягнення довгострокової стійкості з одночасним збереженням та оптимальним використанням наявних капіталів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Поява, на вимоги політики сталого розвитку, звітності фінансового і нефінансового характеру, як наголошує академік НААН В. Жук, посилила роль інституту бухгалтерського обліку в сучасному соціо-економічному просторі

[2]. Відтак проблематика формування інтегрованої звітності та її обліково-інформаційного підґрунтя, починаючи із 2010-х рр. стала об'єктом численних наукових досліджень українських та зарубіжних учених у галузі бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту. Зокрема, теоретичні, методологічні та практичні засади формування інтегрованої звітності бізнес-суб'єктів розглянуто в наукових працях такими вченими, як К. Безверхий [3], І. Белова та Н. Семенишена [4], С. Василішин, О. Бухало та В. Ярова [5], Т. Єфименко та Л. Ловінська [6], В. Жук [2], А. Куцик та М. Корягін [7], Т. Мулик [8], О. Нестеренко [9], А. Орехова [10], Г. Партин та А. Загородній [11], Н. Свічкарь [12], Ю. Серпенінова [13], Н. Шевчук [14] та ін.

Користувачам необхідна звітність, що цілісно відображає здатність організації до створення цінності протягом часу через усю сукупність взаємозв'язків між стратегією, організаційним управлінням, операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю організації, що використовуються нею в бізнес-моделі та схильними до її впливу різними видами капіталу [12]. Як влучно підкреслили П. Куцик та М. Корягін, "впровадження інтегрованої звітності в діяльність сучасних компаній є кардинальним способом вирішення основних і найбільш "наболілих" проблем бухгалтерського обліку, що передбачає не лише здійснення косметичних трансформацій підходів до ведення обліку та процесу формування фінансової звітності, а базується на новому інтегрованому підході зі своїми власними цілями, принципами і розробленою ідеологією" [7, с. 18]. Т. Мулик наголосила, що "інтегрована звітність це не просто поєднана звітність одного й іншого виду, це створення нового єдиного цілого за рахунок процесів взаємопроникнення та взаємного зворотного впливу, що спрямована на збільшення продуктивних сил даних облікової звітності та врегу-

лювання інтересів ключових груп користувачів цієї звітності" [8, с. 9].

Дослідниці І. Белова та Н. Семенишина та вважають, що "визначальними особливостями інтегрованої звітності, що відрізняють її від інших видів звітності, є: новий підхід до структуризації капіталу підприємства; орієнтація на створення інформаційного забезпечення вартісно-орієнтованого управління; орієнтація на висвітлення тих аспектів діяльності підприємства, які впливають на його стратегічну стійкість та довгострокову перспективу" [4, с. 28]. На думку А. Орехової, впровадження системи інтегрованих звітів дозволить компаніям вийти на зарубіжні ринки капіталу, залучити нових інвесторів, поліпшити свої позиції на глобальних платформах, будуть здатні знайти нові джерела фінансування проєктів [10, с. 168]. Крім того, як наголошує Ю. Серпенівнова, "інтегрована модель звітування служить додатковим засобом захисту прав людини та посилює наглядову функцію з боку суспільства" [13, с. 309]. Враховуючи галузевий контекст, Н. Шевчук підкреслює, що "інтегрована звітність забезпечить сталий розвиток і функціонування сучасних сільськогосподарських підприємств при оптимальному використанні фінансового, виробничого, людського, інтелектуального природного та соціального капіталу" [14, с. 100].

Незважаючи на сформовану теоретичну, методологічну та практичну базу, проблематика визначення складових інтегрованої звітності аграрних підприємств у контексті задоволення інформаційних запитів стейкхолдерів з огляду на галузеву специфіку потребують більш глибоких досліджень.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є обґрунтування призначення, будови, структури та перспектив розвитку інтегрованої звітності аграрних підприємств як складової задоволення інформаційних запитів, очікувань та інтересів стейкхолдерів.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

У Міжнародному стандарті з інтегрованої звітності (International <IR> Framework), розробленому Міжнародною радою з інтегрованої звітності (IIRC), поняття інтегрованої звітності визначено як процес, який забезпечує комплексне представлення того, як стратегія, управління, результати діяльності та перспективи організації в контексті її зовнішнього середо-

вища створюють вартість у короткостроковій, середньостроковій та довгостроковій перспективі [15].

Інтегрована звітність відіграє ключову роль у створенні довгострокової цінності аграрного підприємства, оскільки поєднує фінансові та нефінансові аспекти діяльності. Вона надає інформацію про стратегічні пріоритети, управління ризиками, екологічні та соціальні впливи, а також взаємозв'язок між ними. Такий підхід дозволяє підприємствам ефективніше взаємодіяти з інвесторами, партнерами та іншими зацікавленими сторонами, демонструючи прозорість і стійкість. Це сприяє зміцненню довіри, підвищенню конкурентоспроможності та формуванню позитивного іміджу компанії.

Відмінність агробізнесу у контексті підготовки інтегрованих звітів та створюваної ним цінності полягає у необхідності враховувати специфічні екологічні та соціальні впливи сільськогосподарської діяльності, такі як використання земельних ресурсів, біорізноманіття та вплив на місцеві громади [5]. Таким чином, у аграрному секторі інтегрована звітність особливо важлива, оскільки діяльність таких підприємств тісно пов'язана із використанням природних ресурсів, впливом на навколишнє середовище та соціальними аспектами. Завдяки інтегрованій звітності аграрні компанії можуть більш чітко показати, як їхня стратегія спрямована на стаке зростання та управління екологічними ризиками. Це допомагає залучати інвестиції, створювати нові ринки та забезпечувати довгострокову стабільність, враховуючи виклики кліматичних змін і зростаючий попит на соціально відповідальні продукти.

Врахування очікувань ключових стейкхолдерів є критично важливим для підготовки інтегрованої звітності аграрних підприємств, оскільки це забезпечує узгодження стратегічних пріоритетів компанії з інтересами її зацікавлених сторін. Інвестори очікують прозорості щодо фінансової стабільності, партнери — чіткого бачення сталого розвитку, громади — дотримання екологічних і соціальних стандартів, а споживачі — відповідальності у виробництві (рис. 1). Інтегрована звітність, яка враховує ці аспекти, сприяє побудові довіри, зміцненню репутації та створенню довгострокових відносин, що є основою стійкого зростання та конкурентоспроможності аграрного підприємства.

Показники капіталу в інтегрованій звітності аграрного підприємства відображають ресурси, що використовуються для створення цінності, і їхній стан. Відповідно до концепції

Рис. 1. Очікування ключових стейкхолдерів, що мають враховуватися під час підготовки інтегрованої звітності аграрних підприємств

Джерело: систематизовано на основі [15].

інтегрованої звітності, капітал поділяється на шість видів: фінансовий, виробничий, природний, людський, соціальний, інтелектуальний. Підхід, побудований на основі розкриття інформації про взаємодію цих видів капіталів дозволяє підприємству ідентифікувати, як вони впливають на створення довгострокової цінності та визначити, які ресурси аграрного підприємства використовуються неефективно. Наприклад, звітність може показати, що інвестиції в інтелектуальний капітал (наприклад, впровадження точного землеробства), можуть зменшити витрати на природний капітал (зменшення використання води чи добрив).

Крім того, інтегрована звітність допомагає аграрним підприємствам враховувати довгострокові ризики, пов'язані з нераціональним використанням капіталу. Наприклад, виснаження ґрунтів чи нестача водних ресурсів можуть поставити під загрозу урожайність сільськогосподарських культур у наступних періодах. Аналізуючи взаємозв'язки між капіталами, підприємство може оптимізувати інвестиції, розподіляючи ресурси з максимальною ефективністю та мінімальними ризиками. Саме це забезпечує стійкий розвиток агробізнесу та його конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі.

Важливе місце у налагодженні обліково-аналітичного процесу суб'єктів господарювання, які реалізують інноваційний проект з формування інтегрованої звітності займає розроб-

ка метричних систем і методики оцінки фінансових та нефінансових показників інтегрованого звіту, які дозволять максимально точно і достовірно оцінити результати діяльності компанії з точки зору різних сфер [9]. Відтак, правильно побудований облік забезпечує точність даних, а облікова політика сприяє узгодженню методів і принципів обліку зі стратегічними цілями компанії. Визначення релевантних ключових показників (табл. 1) дозволяє адекватно оцінювати ефективність і вплив аграрного підприємства на зовнішнє та внутрішнє середовище. Це, у свою чергу, підвищує довіру інвесторів, забезпечує відповідність регуляторним вимогам і підтримує прийняття стратегічно обґрунтованих управлінських рішень.

Разом з тим, на сьогодні впровадження інтегрованої звітності аграрних підприємств є характерним лише для великих агрохолдингів та суб'єктів, що становлять суспільний інтерес. Це пов'язане, з одного боку, з певним уповільненим переходом до інтегрованого мислення бізнес-суб'єктів, так і певними перешкодами широкого впровадження інтегрованої звітності, з іншого. Серед цих проблем: відсутність уніфікованих стандартів інтегрованої звітності; недосконалість наявної методологічної бази; формальність та недостатня інтеграція в управління; порівняно висока вартість впровадження; ризик "зеленого камуфляжу"; недостатній рівень зацікавленості стейкхолдерів; низький рівень якості даних тощо.

Таблиця 1. Основні складові та показники інтегрованих звітів аграрних підприємств

Складова	Зміст	Основні показники
Стратегія та бізнес-модель	Опис бізнес-моделі, довгострокової стратегії, створення цінності.	Частка на ринку; рівень інноваційності виробництва; індекс задоволеності клієнтів; рівень ефективності/інтенсивності с.-г. виробництва
Капітал (ресурси)	Визначення типів капіталу: фінансового, виробничого, інтелектуального, людського, природного	Розмір доходів, витрат, прибутку; структура власного та залученого капіталу; вартість основних засобів та ступінь їх зносу; середньорічна вартість запасів; фондовіддача, матеріаловіддача; кількість патентів, інноваційних проєктів; рівень інноваційності виробництва; кількість працівників; площа с.-г. угідь, водних та лісових ресурсів
Фінансовий стан та фінансова стійкість	Фінансові результати, ліквідність, джерела капіталу, ризики та можливості	ЕВІТДА; коефіцієнти платоспроможності та ліквідності; коефіцієнти автономії, маневреності власних оборотних коштів, фінансової стійкості; показники оборотності оборотних засобів та ділової активності; показники рентабельності; показники ймовірності банкрутства
Соціальна відповідальність	Вплив на суспільство, відносини зі стейкхолдерами, забезпечення соціальних стандартів	Обсяг інвестицій в соціальні програми та розвиток працівників; рівень заробітної плати; кількість створених робочих місць; плинність кадрів; частка витрат на корпоративну соціальну відповідальність; рівень задоволеності співробітників; обсяги інвестицій в проєкти підтримки громад
Екологічна відповідальність та сталість	Управління впливом на навколишнє середовище, раціональне використання природних ресурсів та збереження агроценозів	Обсяг викидів CO ₂ ; частка відновлюваних джерел енергії; обсяг використаної води; обсяг використаних пестицидів і добрив; площа деградованих земель; частка перероблених або утилізованих відходів; площа збережених або відновлених природних територій
Інновації та технології	Інвестиції у дослідження, розробку нових продуктів, технологічне оновлення.	Частка органічної продукції у загальному обсязі; частка площ, оброблених за технологіями точного землеробства; рівень використання дронів та GPS; кількість патентів та авторських прав; витрати на дослідження та розробки (% від доходу); частка працівників, які пройшли навчання новим технологіям
Ризики та можливості	Аналіз ключових ризиків і можливостей для створення доданої вартості.	Рівень диверсифікації доходів; частка витрат на управління ризиками у загальних витратах; індекси ризиків (глобальних / локальних); кількість ризиків, ідентифікованих і мінімізованих за період; точність прогнозів ризиків (%)
Управління та етика	Прозорість управління, антикорупційна політика, дотримання етичних норм	Кількість етичних скарг та порушень етичних норм за період; частка незалежних членів в органах управління; прогрес впровадження ESG-практик; рівень задоволеності стейкхолдерів прозорістю управління; кількість випадків корупції

Джерело: систематизовано на основі [15].

А. Орєхова вказує на додаткові бар'єри на шляху розвитку інтегрованої звітності, зокрема відсутність єдиної регулюючої бази щодо нефінансової звітності; недостатнє розуміння корисності застосування цього виду звітності із боку менеджменту компанії та проблема із підбором висококваліфікованого персоналу для впровадження системи інтегрованої звітності, що, зрештою, позначиться як на етапах збору інформації та розробки структури звітів, так і на завершальній стадії підготовки

інтегрованої звітності [10]. На думку Г. Партин та А. Загороднього, "надаючи в інтегрованій звітності інформацію, необхідно також враховувати чинники невизначеності і ризику, які можуть виникати у відносинах зі стейкхолдерами. Тому у звітності доцільно пояснити походження цих чинників, визначити спектр очікуваних результатів і пов'язаних з ними допущень" [11, с. 208].

У контексті вирішення вказаних проблем виникає потреба у:

— розробці галузевих рекомендацій щодо формування інтегрованої звітності саме суб'єктами аграрного бізнесу;

— автоматизації збору даних щодо досягнення цілей сталого розвитку на основі передових європейських практик (до прикладу мережі збору даних FSDN);

— навчанні персоналу та підвищенні кваліфікації працівників у сфері сталого розвитку та звітності;

— запровадженні регуляторних стимулів і пільг для аграрних підприємств, що впроваджують інтегровану звітність тощо.

Таким чином, саме інтегрована звітність відповідає сучасним вимогам стейкхолдерів, забезпечуючи більш прозору та комплексну інформацію про діяльність підприємства та є надзвичайно актуальною в умовах глобалізації та зростаючих вимог до соціальної відповідальності і сталого розвитку, оскільки дозволяє краще оцінювати не лише фінансові результати, але й вплив підприємства на соціальні та екологічні аспекти.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Таким чином, інтегрована звітність аграрних підприємств є невід'ємною складовою задоволення очікувань та інформаційних запитів стейкхолдерів щодо довгострокової цінності, створюваної бізнес-суб'єктами, впливу на довкілля та сільські громади. Формування показників інтегрованої звітності має відбуватися на основі трансформації наявної облікової політики та інструментів обліково-аналітичного забезпечення управлінських процесів, головним чином сфокусованих на збереження й оптимальне використання наявних капіталів та досягнення цілей сталого розвитку, паралельно формуючи продовольчу безпеку регіонів, держави та країн-імпортерів.

Головним напрямом розвитку інтегрованої звітності аграрних підприємств в Україні є законодавче врегулювання та методологічне забезпечення її формування із все більшим колом суб'єктів. І перші позитивні кроки в цьому контексті вже зроблені: у жовтні 2024 р. було схвалено Стратегію запровадження підприємствами звітності зі сталого розвитку [16], що відповідає Директивам ЄС і є однією зі складових гармонізації національного законодавства з вимогами європейського законодавства, зокрема у сферах бухгалтерського обліку та

аудиту. Звітність щодо сталого розвитку є невід'ємною складовою інтегрованої звітності, розвиток якої буде основоположною тенденцією України в умовах її євроінтеграції.

Перспективами подальших наукових досліджень є визначення методологічних підходів до верифікації показників інтегрованої звітності аграрних підприємств.

Література:

1. Integrated reporting. IFRS. URL: <https://www.ifrs.org/issued-standards/integrated-reporting/> (дата звернення: 02.12.2024).

2. Жук В. М. Інтегрована звітність: ретроспектива і перспектива в Україні. Облік і фінанси. № 1 (83). 2019. С. 20—27.

3. Безверхий К.В. Переваги інтегрованої звітності підприємства. Фінанси, облік, аудит. 2018. Вип. 2. С. 254—277.

4. Белова І., Семенишена Н. Інтегрована звітність інституційних одиниць: інтерпретаційне поле концепту. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2020. Випуск 2. С. 16—32.

5. Василішин С.І., Бухало О.В., Ярова В.В. Індикатори соціальної відповідальності як складова інтегрованої звітності агробізнесу в умовах війни. Причорноморські економічні студії. 2024. Вип. 87. С. 81—91.

6. Єфименко Т. І., Ловінська А. Г., Олійник Я. В., Кучерява М. В. Звітність підприємств про сталий розвиток в умовах пандемії COVID-19: монографія. Київ, 2021. 242 с.

7. Куцик П., Корягін М. Інтегрована звітність як нова парадигма розвитку бухгалтерської звітності. Бухгалтерський облік і аудит. 2015. № 5. С. 11—18.

8. Мулик Т. О., Вацілова Н. В. Інтегрована звітність підприємства: стан та перспективи розвитку. Ефективна економіка. 2019. № 11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7404> (дата звернення: 02.12.2024).

9. Нестеренко О. О. Інтегрована звітність: теорія, методологія, практика: монографія. Харків: Видавець Іванченко І. С., 2018. 410 с.

10. Oriekhova A. Integrated reporting: conceptual approaches to implementation and development prospects. Transformation of economy, finance and management in modern conditions: Scientific monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2022. P. 156—170.

11. Партин Г. О., Загородній А. Г. Урахування інтересів стейкхолдерів у процесі формування інтегрованої звітності підприємства. Вісник

Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2017. № 862. С. 204—210.

12. Свічкарь, Н., Кобець, Є. Впровадження інтегрованої звітності як нової моделі управління бізнесом. Економіка та суспільство. 2021. № 33. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/919/881> (дата звернення: 01.12.2024).

13. Серпенінова Ю. С. Проблеми та перспективи розвитку інтегрованої звітності як засобу додаткового розкриття облікової інформації. Бізнес Інформ. 2022. № 1. С. 308—313.

14. Шевчук Н.С. Інтегрована звітність: поняття та економічна сутність. Економіка АПК. 2018. С. 95—102.

15. Integrated Reporting. Integrated Reporting. URL: <https://integratedreporting.ifrs.org/> (дата звернення: 01.12.2024).

16. Про схвалення Стратегії запровадження підприємствами звітності із сталого розвитку: Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1015-р від 18.10.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1015-2024-%D1%80#Text> (дата звернення: 01.12.2024).

References:

1. IFRS (2024), "Integrated reporting", available at: <https://www.ifrs.org/issued-standards/integrated-reporting/> (Accessed 02 December 2024).

2. Zhuk, V.M. (2019), "Integrated Reporting: A Retrospective and Perspective in Ukraine", *Oblik i finansi*, vol. 1 (83), pp. 20-27. [https://doi.org/10.33146/23079878-2019-1\(83\)-20-27](https://doi.org/10.33146/23079878-2019-1(83)-20-27)

3. Bezverkhyi, K.V. (2018), "Perevahyintehrovanoi zvitnosti pidpriemstva", *Finansy, oblik, audyt*, vol. 2, pp. 254—277.

4. Belova, I. and Semenyshena, N. (2020), "Integrated Reporting of Institutional Units: Interpretation Field of The Concept", *The Institute of Accounting, Control and Analysis in the Globalization Circumstances*, vol. 2, pp. 16—32. <https://doi.org/10.35774/ibo2020.02.016>

5. Vasylyshyn, S.I., Bukhalo, O.V. and Yarova, V.V. (2024), "Social Responsibility Indicators as a Component of Agribusiness Integrated Reporting", *Prychornomorski ekonomichni studii*, vol. 87, pp. 81—91. <https://doi.org/10.32782/bses.87-13>

6. Yefymenko, T. I., Lovinska, L.H., Oliinyk, Ya. V. and Kucheriava, M. V. (2021), *Zvitnist pidpriemstv pro stalyy rozvytok v umovakh pandemii COVID-19* [Reporting on sustainable

development in the context of the COVID-19 pandemic]. Kyiv, Ukraine.

7. Kutsyk, P. and Koriahin, M. (2015), "Integrated reporting as a new paradigm for the development of financial reporting", *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, vol. 5, pp. 11—18.

8. Mulyk, T. and Vascshilova, N. (2019), "Integrated soundness of the enterprise and prospect of development", *Efektivna ekonomika*, vol. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7404> (Accessed 02 Dec 2024). <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.11.59>

9. Nesterenko, O.O. (2018), "Intehrovana zvitnist: teoriia, metodolohiia, praktyka" [Integrated reporting: theory, methodology, practice], *Vydavets Ivanchenko I. S.*, Kharkiv, Ukraine.

10. Oriekhova, A. (2022), "Integrated reporting: conceptual approaches to implementation and development prospects", *Transformation of economy, finance and management in modern conditions*, Baltija Publishing, Riga, Latvia. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-220-3-9>

11. Partyn, H.O. and Zahorodnii, A.H. (2017), "Consideration of stakeholders' interests in the process of preparing integrated reporting", *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhniky"*. *Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia i problemy rozvytku*, vol. 862, pp. 204—210.

12. Svichkar, N. and Kobets, E. (2021), "Introduction of integrated reporting as a new model of business management", *Economy and Society*, vol. 33. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-57>

13. Serpeninova, Yu. S. (2022), "Problems and prospects for the development of integrated reporting as a means of additional disclosure of accounting information", *Biznes Inform*, vol. 1, pp. 308-313. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-1-308-313>

14. Shevchuk, N. (2018), "Integrated reporting: concept and economic substance", *Ekonomika APK*, vol. 25 (12), pp. 95—102 <https://doi.org/10.32317/2221-1055.201812095>

15. International Integrated Reporting Framework (2021), available at: <https://integratedreporting.org/resource/international-ir-framework> (Accessed 01 December 2024).

16. Cabinet of Ministers of Ukraine (2024), Resolution "On approval of the Strategy for the introduction of sustainable development reporting by enterprises", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1015-2024-%D1%80#Text> (Accessed 01 December 2024).

Стаття надійшла до редакції 10.12.2024 р.